

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, csütörtök, 1908. március 12.

59. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell'ospedale. (Új Würzer ház). I. em.
TELEFON 229. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Szabad a vásár?

Fiumében a törvényeket már régen nem tartjuk meg. Minek is? Azt a magyar parlament és nem a fiumei rappresentanza alkotta. Tehát nem igényelhet magának valami nagy tiszteletet. De a város olasz lakossága ne higgye, hogy ő az, aki azokat a törvényeket nem tartja meg. Szó sincs róla. Reánk tessék nézni: *mi magyarok* nem tartjuk meg a magyar törvényeket. Az olasz lakosság csupán jól-rosszul utánozza ezt a divatot. És úgy jár, mint a majom a beretvával. Aki nem tudja, hogy járt a majom a beretvával, annak elmondjuk.

A majom látott egyszer egy embert beretválkozni. Elbáméskodott azon, hogy az ember majomszerűen szörös arca hogyan válik nőies simává. Igen megirigyelte ezt a műveletet s leste, mikor megy el a borotválkozó ember a tükörtől. A beretva ott maradt a toilettasztalon (megjegyzendő, fényes berendezésről van szó, mert majmot nem minden egyszerű háznál tartanak) s a majom a tükör elé ment vele. Beszappanozta emberiesen szörös pófáját s — borotválkozni kezdett. Egyet-kettőt nyisszentett a nyakán s felfordult. Átvágta a gégejét.

És itt nem folytatjuk a mesét. A majmot eltemették. Nyugszik a csöndes temetőben. E majom sorsára jutott a mi őszintén szeretett Fiuménk is. Ő is bámulta, mint az a megboldogult majom, hogy miképpen szegik meg Fiumében unos-untalan a törvények szigorú megtartására *hivatott* urak a törvényt. Finom hivatali diplomataberetvák miképpen szegik nyakát koronkint a legfontosabb törvényes rendelkezésnek? Fiume bámulta ezt a mesterséget s nagyot gondolt! Azt vette a fejébe, hogy ilyeneket ő is elkövethetne, s kapta a beretvát s neki látott, amihez legközelebb volt, az ő törvényének, a statutumoknak a — megberetválásához. Egyet-kettőt nyisszentott rajta: s a statutumoknak át volt metszve a gégeje.

Igen; ez most a legújabb ujság e szép városban, hogy a statutumoknak véres a nyaka. S felhívjuk az idegenek figyelmét is: itt láthatnak külön belépti-díj nélkül egy várost, amely harakirit végzett önmagán. Bejárhatják egész Perzsiát és Afganisztánt, ilyen csudának még az árnyékát se fogják látni. A város háztartását vezető jogszabályok a városi képviselőtestület többsége — *tehát nem a bölcsék* — által annyira meg sebezve, hogy azt ezentul vagy el nem fogadhatjuk a város önkormányzatának alapjául, vagy — s talán ez a jobb — nem bizhatjuk rá arra a többségre, amely ez időszerint uralja a várost. Azon is kellene iparkodni mindeneknek, a kormánynak s a város polgárságának is, hogy a jogarminél előbb kiessék ennek kezéből, mert a

mostani kis — beretválkozás csupán az előjele annak a nagy katasztrófának, amelybe a város előbb-utóbb jutni fog. A Götendämmerung korszaka ez a mostani. Megazult minden erény s az erények közül csupán egy van, ami nem lazult meg, ez is azért, mert nem létezett: a törvénytisztelet. A corpus juris, vagy a statutumok mind mellőzött firkálmányok gyanánt hevernek, amint azok követelményei *egyes emberek* érdekeibe ütköznek.

Fiumében néha a magyar törvényt ütik ki a Statutumok ellen, vagy pedig ezt ütik oda atout gyanánt a törvényeknek. Egész kártyajáték a törvényes parancsolatokkal. És nem ritka eset, hogy *paklítás* s folyik egyik-másik részről.

Az azonban ritkán fordul elő, hogy valaki önmagát rájga agyon, mint a tüzkörbe került skorpió. Ezt tette most a rappresentanza, hogy a közigazgatási törvények rendelkezéseit semmibe véve, törvény és statutum ellenére életfogytiglan alkalmazott tisztviselőknek, testületileg, felmondott. Reméljük, hogy a kormányzó törvénytisztelete nem engedi meg ezt az anarchisztikus merényletet a jogrend ellen s élni fog azon jogával, hogy egyetlen vétőjével észre térítse az autonómpártot.

Nincsen azonban olyan kár, ameynek bizonyos haszna ne volna egyuttal. Ez esetben csak az a hasznunk, hogy ebben a törvénytelenségben egy önkéntelen *figyelmeztető* jelet látnunk arra nézve, hogy a *kalandorok uralma* végromlásba viszi a várost. Kezdek feldöntögetni a jogszabályokat, amelyek minden törvényhatóság oszlopait képezik s az egyesek, valamint a testületek joga kezd ismeretlen fogalomná válni.

A világrend ellenesei, a forrongó lelkű anarchisták felfedezhetnék maguknak Fiumét egy új világnak, amelyben egy egész politikai párt, amelynek elveihez méltó képviselője is van, ha nem is *hangoztatja* az anarchisztikus elméleteket, de *kezdi megvalósítani*. Ma a rendőrséget kergeti el, holnap már proklamálni fogja a tulajdonjog felfüggesztését. Ez a szabad rablás és gyujtogatás hazája leszen. Már pedig félig-meddig ma is szabad a vásár!

K. N.

Az olasz keleti határ megerősítése. Az osztrák-olasz viszonyokra jellemző eset történt a múlt pénteken az olasz képviselő-kamarában, midőn ott a hadügyi költségvetést tárgyalás alá vették, annélkül, hogy a hadügyi-bizottság jelentését bevárták volna. Ennek a szokatlan körülménynek az az oka, hogy a hadügyi bizottság előadója bizonyos politikátlan és céltalan megjegyzéseket tett be a jelentésbe, melyeket a bizottság elnöke, a hadügyminiszterrel folytatott tanácskozás után, ki akart onnan töröltetni. A bizottság elnökének azonban nem sikerült az előadót engedékenységre bírni. Így került azután a költségvetés a kamara elé a hadügyi bizottság jelentése nélkül.

Az ülés elején Turoti képviselő in . . . , hogy napolják el a tárgyalást mindaddig, a . . . nadsereg ügyében kiküldött vizsgáló-bizottság munkáját be nem végzi. A vizsgáló-bizottság elnöke azonban kijelentette, hogy a munkálatok még jó hosszú időt vesznek igénybe és így Turoti indítványát nem érti.

Turoti erre visszavonta indítványát és Paist, a hadügyi bizottság előadóját kérdezte: miért nem terjesztette elő jelentését s vajjon igaz-e, hogy az ő végkövetkeztetéseivel se a bizottság, se a kormány nem ért egyet?

Pais ezt tagadásba vette, de úgy Giolitti miniszterelnök, mint Cásana hadügyminiszter ellent mondtak és Giolitti még hozzátette, hogy éppen azért, mert ez így van s mert Pais jelentésének egyes részeit, egy felső-olaszországi lapban közzétette, a Stephani-ügynökség útján nyilvánosságra juttatta, hogy a jelentéssel se a bizottság, se a kormány nem ért egyet.

A fiumei püspökség és a pápa.

Ez egyszer különös tartalmu jelentést hozott a táviró Rómából. A pápa nem enged régi elveiből, megmarad továbbra is álláspontja mellett, amely pedig ellenkezik az új püspökségek felállításával. Ami pedig azt jelenti, hogy Fiumében egyelőre nem lesz püspökség s talán vikáriátus sem.

A zengi püspök elhunytá alkalmából — szól a római jelentés — meghányták vetették a fiumei püspökség kérdését. A püspökség létesítése ügyében tett javaslatot azonban elvetették, mert nagy nehézségk merültek fel ezzel kapcsolatban. A legfőbb ok a pápának már említett elve, hogy az új püspökségek létesítésének nem barátja. De a római jelentés egyebet is elárul. Megemlíti, hogy a fiumei püspökség létesítéséből első sorban azért nem lesz semmi, mert azok, akik befolyással bírnak a Vatikánban nem akarják.

Bennünket különösen ez az utolsó megjegyzés érdekel. Vajjon kik azok, akik a fiumei püspökséget nem akarják? Kiknek áll az érdekében, hogy Fiume egyháziilag függetlenné tessenek?

Csakis a horvátok.

S hogy minden befolyásukat fölhasználják, csak hogy a magyar kormány tervét meg-híusítsák, az teljesen érthető. Hiszen tudvalevő, hogy Fiume egyháziilag ez idő szerint a zengmódrusi püspökséghez tartozik s így a zágrábi érsekség szellemi ingerenciájának van alávetve.

Hogy a terv mégis zátonyra jutott, azt csakis zágrábi barátainknak tulajdoníthatjuk. A zágrábi érsek a bécsi nunciaturánál érvényesítette a befolyását, amely pedig készségesen teljesítette a nem javunkra szolgáló közvetítést.

A pápa tehát ma nem hive a fiume püspökség felállításának, mert Bécs úgy kívánja. S a pápa lemond a fiumei püspökségről, bármennyire is ellensége a horvátosításnak s maga is hive annak, hogy a latin lakossággal bíró helyeken az egyház respektálja a lakosság nyelvét. Fiumének pedig ezen az alapon is joga van független püspökséghez. Itt nem szabad semmiféle befolyást tekintetbe venni, mert egyházi, reánk nézve pedig nemzeti érdek, hogy Fiume egyháziilag is rendeztessenek s püspökséget, a legrosszabb esetben pedig vikáriátust kapjon.

UJDONSÁGOK.

A lagunák városából.

— A karneval alkonya. — Mi az a cavalchina. —

Venecia, márc. 10.

Körülbelül két évtized óta vége a híres olasz karnevaloknak, amelyeknek leírásával Goethétől kezdve a leghíresebb írók ajándékoztak meg a különféle irodalmakat. Ma már két legismertebb karneval: a *veneciei* és *római* nem számít, amint hogy nem számít a *fiumei* sem, bármennyire is iparkodnak őket életre kelteni.

S érekes, hogy manapság az olasz ember is Nizzába törekszik, ha farsang utolján mulatni akar. A hagyományos szokásokhoz még leginkább a kis olasz városok ragaszkodnak s ezekben, ha szegényes is a kép, de legalább zajos. A nagy olasz városok már csak álancos bállal ünneplik a farsang utolját.

Venecében azzal kezdődött az idén a mulatság, hogy a munkások és a szép munkások ellettek a Márk-teret, amely a gyönyörű tavaszévi napon zsufolásig tele volt. *Lucatello*, az új karmester vezetésével fujja a városi banda s álarcosokban sincs hiány. Tizenkét-huszoneköt vonulnak föl vörös és fekete selyemben a dominók és erlekinók, az úri nép pedig a Flórián- és Quadri-kávéházakban telepszik meg, kritikai véleményt mondva az új karmesterről, mert az ő állása majdnem fontosabb a polgármesterénél. Késő éjjel lehet még találkozni ilyen dominókkal, némileg a közérköcsiség rovására. A maszkarációnak a jobb családok gyermekei is kivesszik a részüket. Egy álarcos különösen nagy föltűnést kelt. Piros, fehér, zöld, azaz nemzeti színű szalagokból áll a ruhája, s ugyanilyen a cukorsüveg alakú kucsmája. Nyilván ezek a gyermekmaszkarák divatosak most Venecében, mert a szegényebb gyermekek közül nem egy jár hasonlóban, csak hogy a selyemszalagokat selyempapíros pótolja. Olasz szokás szerint az összes színházakban a farsangot álarbosbálok fejezik be. A Fenice-nek, mint első színháznak álarcosbáija veneciei különlegesség: *cavalchina rossa a neve*.

A cavalchina szó szerint lovas fővonulást jelentene. A ló természetesen hiányzik belőle s az elnevezés onnan ered, hogy az elmúlt századokban *Pantalone*, az olasz bohózatok ismert alakja, társaival lovon és ökrön vonult be a színházakba. A veneciei arisztokrácia ezuttal kitett magáért, előszedte régi skarlátvörös szemnatori és dogei egyenruhát s az éles vörössel csakugyan vakítóan hatottak.

Már nem veneciei különlegesség, mert minden olasz városban megtartják: a *pescà di beneficenza*, a jótékonycélu halászszt, aminél nem kell hálóra vagy horogra gondolni; számokat huznak ki egy hordóból s ezt nevezi így az olasz fantázia. Tíz centezimo egy sorsjegy. Az olasz javíthatatlan játékos lévén, a szegény öregasszonyok százai állották körül a hordót a Márk-téren. Kisorsoltak egy tekete tehenet, hat bárányt (a lagunák városában csak levágottan látott állatok), tíz sonkát, varrógépeket, hálószerberendezést, kronométer órákat s a farsangi jókedv végett fogkefeketeket is, amelyeknek szétosztását a humor dolgában igénytelen veneciei nép viharos derültséggel fogadta.

Az igazi farsangnak azonban már csak az emlékei élnek s éppen úgy, akárcsak Fiumében, az öregek szomorkodva nézik, hogy a jövő generációknál mennyire szembetűnő a dekadencia — még a farsangolásnál is.

Marco.

— **Rappresentanza.** A városi képviselőtestület pénteken délután 6 órakor Vio Ferenc dr. polgármester elnöklésével ülést tart. A napirend a következő: A jegyzőkönyv hitelesítése. Bejelentések, közlések, interpellációk. A közmunka bizottság javaslata. Capudi Celso lemondása. Umago község emlékirata az umago—fiumei vasút dolgában. Egy hitel ügy a kereskedelmi és ipari alkalmazottak biztosításáról szóló új törvény ismeretése. A zárt ülésen több adminisztratív ügy kerül elintézésre.

— **Március 15.** A Fiumei Magyar Kör, mint már jelentettük, méltó módon fogja megünnepelni a szabadság napjának évfordulóját. A kör ez alkalomból az alábbi felhívást intézi a fiumei magyarsághoz:

Honfitársak! Testvéreink!

Ezer éves történelmünk nyitott könyvében, Március 15-ike sugárzó betűkkel van följegyezve, amelynek fénye, szép magyarországnak nemcsak égbe nyúló bérceire és arany kalászos rónáira, hanem szívünk kellős közepébe és lelkünk legmélyére is bevilágít. Hatvan esztendővel ezelőtt a sötét égboltozaton a villámok cikázása és azok menydörgése, a lenyügözött lelkek háborgása és a langoló hazaszeretet kitörő lelkesedése, az egész országot talpra állította, hogy biztosítsák és megvédjék a szabadságot. Ennek a nevezetes napnak 60-ik évfordulóját, a „Fiumei Magyar Kör” mely szerény viszonyai mellett is, égő lelkesedéssel igyekezik történelmünk nagy napjait városunkban is ünneppé avatni, szeretettel hív meg mindnyájukat nyelvi, kor és rangkülönbség nélkül Március 15-én délután 4 órakor, a Deák szálloda nagytermében megtartandó ünnepélyre, amelynek műsora a következő:

1. Rákóczi-induló. Előadja Barca Jenő cigányzenekara. 2. Szózat. Éneklő a m. kir. tengerészeti akadémia énekara. 3. Talpra Magyar. Szavalja Stenczl János. 4. Ünnepi beszéd. Tartja Okolicsányi László orsz. képviselő. 5. Egy gondolat bánt engemet. Petőfi Sándortól. Szavalja Radó Béla. 6. Hazafias magyar dalok. Tilinkon előadja Kurc Frigyes. 7. Olasz ünnepi beszéd. Tartja Dárdy Vazul városi dirigente. 8. Talpra magyar. Csatadal. Éneklő a m. kir. tengerészeti akadémia énekara. 8. A vén cigány. Előadja László Gyula, zongorán kísérő Clerc János. 10. Himnus. Éneklő a m. kir. tengerészeti akadémia énekara és a közönség. Külön meghívókat nem adunk ki. Szabad bejelenet. Költészeink fedezésére a belépésnél adományokat elfogadunk.

Polgártársak! Testvéreink!

A hazaszeretet szent tüze, forrassa össze lelkeinket ezen a nagy napon, hogy egymást megérthessük! A nyelvkülönbség ne képezzen akadályt közöttünk, hiszen mindnyájan, akik e nemes város kebelében élünk és dolgozunk, egy Hazának és egy Anyának vagyunk a gyermekei, melynek neve: Magyarország! A Fiumei Magyar Kör.

— **Felolvasás.** Fodor Oszkár, lapunk szerkesztője e hó 13-án este 8 órakor a fiumei társadalomtudományi körben (Fiumara utca 2. szám) felolvasást tart „A jövőndő Magyarország és a szocializmus” címen. Belépő díj nem tagok részére 20 fillér, ülőhely 30 fillér, amelynek jövedelmét az egyesület könyvtáralapjára fordítják.

— **A drágaság ellenes bizottság** albizottsága tegnap délután 6 órakor Steinkacker Artur elnöklésével ülést tartott, amelyen megállapították a nagybizottság elé terjesztendő kérdéseket. Ezek a következők: 1. Városi kenyérgyár létesítése. 2. Új halcsarnok létesítése s a halárak szabályozása. 3. Az élelmiszerárak kérdésében még egy csoport fiumei polgár javaslatára vár a bizottság. E szerint ez ügyben fölrít készül a kormányhoz. Az ülés ezzel véget ér.

— **Godowsky hangversenye.** Tegnap este tartotta meg Godowszky bécsi zongoraművész a Deák-szállóban hangversenyét, amelyet a fiumei hangverseny egyesület rendezett. Az érdeklődés oly nagy volt, hogy a hangversenyterem zsufolásig megtelt közönséggel. Godowszky egyike a legkiválóbb zongoraművészeknek. A közönség minden számát frenetikus tapssal jutalmazta. Godowszky két műsoron kívüli számot is kénytelen volt előadni.

— **Az Adria és az osztrák Lloyd.** Az „Adria” osztrák Lloyd, amelyek közösen látják el a fiumei—trieszti—brazíliai szolgálatot, egyezséget kötöttek a több vállalat egyesüléséből újjászervezett Brazíliai Lloyd társulattal. Ezen egyezség értelmében úgy az „Adria”, mint az osztrák Lloyd közvetlen conossement alapján vesznek fel árukat Brazília azon kikötőibe, melyeket hajóik eddig nem érintettek, valamint a brazíliai folyamok partján lévő fontosabb forgalmi pontokra, ami által kivitelünk és behozatalunk számára számos új piac és összeköttetés válik hozzáférhetővé. A fontosabb helyek,

ahová az Adria közvetlen conossement-nál fogad el árukat: Para, Maranhao, Parahyba Ceara, Maceo, Victoria, San Francisco, Desterro, Rio grande do Sul, Porto Alegre, az Amazon-folyamán pedig Manaus és Obidos kikötők.

— **Uszódokk a torpedónaszád részére.** A Whitehead-féle torpedógyár Angliában egy nagy uszódokkot rendelt saját munkálatainak könnyebb végzésére. Az uszódokkot július hónapban fogják felállítani, melynek már a Magyar-Horvát Tengerhajózási Társaság az összes hajójavítási munkálatait biztosította. Ez az uszódokk tehát hamarabb lett készen, mint a kormány által tervbe vett uszódokk.

— **A közönség köréből.** Az alábbi sorokat vettük és adjuk közre:

A Germania-utcában hetek óta rendetlenül működik a vízvezeték. Alig mulik el nap, hogy valamelyik órában, amikor javában folyik a háztartás munkája, egyszer csak el ne állana a víz. Néha a kora délutáni órákban, másszor délelőtt, vagy estefelé esik meg a baj, ami annál kellemetlenebb a lakókra nézve, mivel mindenkor készületlenül éri őket. Ilyenkor a Germania valóságos Szahara — azzal a különbséggel, hogy nincs egyetlengy oázisa. A vízvezeték igazgatósága több gondot fordíthatna a vizellátásra s ha tudatában van annak, hogy vízhiány készül, tudassa hírlapok útján a Germania lakóit, hogy melyik órában nem szolgálhatat vizet. Soraim közlését kérve ma ma tártam a Tekintetes Szerkesztőség tisztelője. G. S. Germania-utcai lakó.

— **Sztrájk a Lloyd hajóin.** Triesztből táviratozzák: A Lloyd-társaság konyhaszemélyzete és pincérei között sztrájk van készülében. Ezek az alkalmazottak elégedetlenek a bérukkal s egyéb viszonyokkal s különösen amiatt panaszkodnak, hogy a szakácsok és a pincérek Triesztben való tartózkodásukkor is kénytelenek a hajón étkezni, holott sokan közülük trieszti lakosok és családjuk is van. Az ellátás miatt is panaszkodnak. A kilencszáz alkalmazott követeléseinek teljesítésére a társaság kiadásait háromszázezer koronával szaporítaná. Tanácskozást hívtak egybe, amelyen végleges határozatokat fognak hozni.

— **Az Ormai testvérek bűnpöre.** A budapesti büntető törvényszék ítélkező tanácsa tegnap egész nap folytatta Ormai József több rendbeli magánokirathamisítási ügyében a tanuk kihallgatását. Ma a fiumei és zágrábi tanukat hallgatta ki a bíróság. Legérdekesebb volt ezek között Pausi Luigi Giuseppe katonai rendőrségi biztosnak, a vádlott volt hivatali főnökének a kihallgatása. Ormai József 90 koroná napidíjjal volt Fiumében a katonai ügyosztályban alkalmazva. A tanu elmondta, hogy Ormai mindig balkezessel írt. Állásából azért vált meg, mert újságíró akart lenni s a „Magyar Tengerpart”-hoz akart elszökdödni. Ebből azonban nem lett semmi, mert a lap nem ment át Pausi fiának tulajdonába. Kihallgatta még a rendőrség Dombach Georget, a bécsi Metropole szálló portását is arra nézve, hogy a báró Vranczányi néven ott megszállott idegen nem azonos személy-e a vádlottal. A portás hosszas fürkészés után nem tudta felismerni a vádlottban az állítólagos báró Vranczányit, akivel csak egy-két percig beszélt. A bíróság délután is folytatta a tanukihallgatásokat, amelyeket csak szerdán fog befejezni.

— **A trieszti divatkiállítás.** Triesztből írják nekünk. A trieszti és isztriai kisiparosok intézetében ma nyitották meg a trieszti divatkiállítást, amelyen kizárólag trieszti iparosok szerepelnek. A kereskedelmi minisztérium a kiállítók számára 30 állami díjat tűzött ki.

— **Fizetéseképtelenség.** Naglic Gábor bazártulajdonos Fiumében és Cirkvenicán ma beszüntette a fizetését. A tartozások összege 230.000 korona.

— **Vizsga hangverseny.** Scaramelli Sándor hegedűtanár e hó 12-én este 8 és fél órakor a Corsia Deák-szálló nagytermében tanítványai közreműködésével hangversenyt rendez.

— **Mozgófényképek.** Az „Edison” mozgófényképszínház legújabb műsora: Az 1908-iki nizzai karneval. — A gyujtogató előmulás. — A feleségem ünnepe.

TAVIRAT. TELEFON.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, márc. 11. A képviselőház mai ülésén *Justh Gyula* elnököl.

Az ülés megnyitása után az elnök bemutatja *Béla* Henrik trencsényi mandátumát.

Az interpellációs könyvne *Farkasházy* Zsigmond Kristóffy szombati nyilatkozata ügyében, *Molnár* Ákos a londoni kiállítás dolgában jegyzett be interpellációt.

Ezután átternek a napirendre.

Goldis László nemzetiségi a házszabály-revizió ellen beszél. Negyvennyolcban — ugymond — szabadságot ígértek a nemzetiségeknek, nekünk pedig szabadság nemzetiség nélkül, nem kell. (Nagy zaj.) A javaslatot nem fogadja el és *Polit* Mihály határozati javaslatát teszi magáévá.

Szünet után *Popp-Csicsó* István nemzetiségi beszél a javaslat ellen. Kitejeleni, hogy ő is híve a többség elvének, de nem a szólás-szabadság letörésének. A javaslatot nem fogadja el.

Ezzel az ülés véget ért.

A képviselőházból.

BUDAPEST, márc. 11. A képviselőház hétfőn nem tart ülést.

Hieronimi Károly kinevezése.

BUDAPEST, márc. 11. A képviselőház folyosóján ma megbízható forrásból eredő hír szerint azt beszéltek, hogy *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter *Hieronimi Károly* volt kereskedelmi minisztert a Duna-Tisza-csatorna biztosává nevezte ki.

A horvát diéta megnyitása.

ZÁGRÁB, márc. 11. A horvát tartománygyűlést a bán holnap délelőtt nyitja meg. Hír szerint a bán királyi kéziratral *fólosztatja* a tartománygyűlést. A horvát képviselők Budapestről ideérkeztek s kijelentettek, hogy visszatérve a magyar parlamentbe a leghevesebb harcot kezdik a házszabály-revizió ellen.

A horvátországi pótválasztások.

ZÁGRÁB, márc. 11. A mai nap a szerémségi választásoknál ismét győzelmet hozott a koalíciónak. Eddig megválasztottak:

Mitrovicán: *Popovics* Dusan drt.

Martinecen: *Cucskovics* drt.

Holkovicen: *Vukadinovics* drt.

Ilokon: Az első olvasásnál *Manojlovics* G. dr. 213, ellenfele pedig 205 szavazatot kapott.

Siden: *Koracs* szocialista győzött.

Tehát már csak az iloki eredmény ismeretlen, de *Manojlovics* győzelme biztosra vehető.

Az új ellenzéki párt megalakult.

BUDAPEST, márc. 11. A disszidensek tegnapi ülésén megalakult az új ellenzéki párt, amely a „Függetlenségi balpárt” nevet vette föl. Az új párt március 15-én kiáltványt intéz a nemzethez, *Kossuth* Lajos halálának évfordulóján a Kerepesi-úti temetőben tart gyászünnepeket.

A horvát kultúra.

OMISALJ, márc. 11. Az itteni templomban felolvasták *Mahnich* püspök rendeletét, amely a „Novi List” olvasát megtiltja, halálos bűn terhe alatt. D megtiltotta a püspök a „Pokret” és „Obzor” olvasását is.

A horvát bán és a zágrabi egyetem.

ZÁGRÁB, márc. 11. A zágrabi egyetem szenátusa kihirdette, hogy a teli szemestert befejezettnek tekinti és a vizsgákat husvét utánra rendeli. Ezt az intézkedést *Rauch* báró bán fogszírozta, mert állítólag attól tartott, hogy az ifjúságot nem lehet megfélemlíteni a politikai állapotok miatt.

Elítélt fiumei hírlapíró.

BUDAPEST, márc. 11. A budapesti törvényszék tudvalevőjéig elítélte *Oliveri* Vladimir fiumei hírlapíró 400 korona pénzbüntetésre, mert a zengi takarékpénztárt a „Novi List”-ben megrágalmazta. / királyi kura ma délelőtt tartott ülésén az ítéletet megerősítette.

200.000 koronás sikkasztás.

ZOMBOR, márc. 11. A földművesek itteni bankjában 200.000 koronás sikkasztásnak jöttek a nyomára. A vizsgálat folyik. Márzluff József, a bank könyvezetője ma agyonlőtte magát. Hátra hagyott levelében beismeri, hogy a sikkasztást ő követte el.

Angol hajóépítés.

LONDON, márc. 10. Az alsóház ülésén *Robertson* tengerészeti államtitkár előadta a tengerészeti költségvetésről folytatott vita során, hogy 1910-ben Angolország kilenc csatahajóval fog rendelkezni, amelyek a *Dreadnought* osztályhoz tartoznak és három cirkálója lesz, a melyek az *Invisible*-típus szerint készülnek. Franciaországnak ugyanekkor három ilyen csatahajója és cirkálója egy sem, Németországnak pedig négy csatahajója és két cirkálója lesz ugyan-e típusból. 1911 tavaszán Angliának tizenegy ilyen hajója lesz, míg Németország és Franciaország együtt tizenket illy hajóval fog rendelkezni. A legutóbbi év hajóépítési programja elegendő a kettős Standardnak megfelelő létszám épségben tartására. A Ház megszavazta a tengerészeti költségvetésben kért 128.000 főnyi aktív állományt.

Egy író halála.

PORTIGERA, márc. 11. *Edmondo de Amicis*, a világhírű író ma hirtelen elhunyt.

Felelős szerkesztő: *Korcsmáros Nandor*.
Szerkesztő és lapigazgató: *Murai Jenő*.

Magyar-Horvát Tengeri Gözhajózási Részvénny-Társaság Fiumében.

A társulati alapszabályok értelmében az igazgatóság ezennel meghívja a t. részvényeseket a

XVII. rendes közgyűlésre,

mely f. é. március 28-án d. e. 11 órakor tartatik meg a társulat helyiségében a következő napirenddel:

1. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentése, az 1907-iki mérleg bemutatása és a nyereség felosztása iránti javaslat.
2. A felmentvény megadása az igazgatóságnak és a felügyelő bizottságnak.
3. Az igazgatóság megválasztása 1908—1910-re.
4. A felügyelő bizottság megválasztása 1908-ra.

A mérleg a részvényesek által a társulat irodájában 8 nappal a közgyűlés előtt tekinthető meg.

A társulati alapszabályok 44. §-a értelmében minden részvényes, ki a közgyűlésen résztvenni akar, köteles 8 nappal a közgyűlés előtt, tehát legkésőbb március 20-ig részvényeit a helybeli Banca Fiumana-nál letétbe helyezni.

Fiume, 1908 március 5-én.

Az Igazgatóság.

Étterem megnyitás

Van szerencsém a n. é. fiumei közönséget, valamint t. ismerőseimet értesíteni, hogy a *Piazza Urmenyin* a *Teatro Comunale*val szemben a

Virágcsokorhoz

címzett éttermet (a régi Trattoria al Teatro helyén) március 14-én szombat n megnyitom. Konyhámból nem hangzatos nevű, de annál jobb ízű ételeket fogok t. vendégeimnek nyújtani, hogy konyhámnak kilenc éven át elismert jó hírnevét továbbra is megtartsam.

Igen jó és tiszta minőségű magyar fehér, dalmát és isztriai vörös borok elsőrendű kőbányai polgári sör állanak t. vendégeim rendelkezésére. *Mérsékelt* árak. *Előfizetéseket 15-30 nap a megegyezés szerint olcsón elfogadok. Table d'hôte 5-6 személyre.*

A n. é. közönség szíves támogatását kérve, maradtam

mély tisztelettel

HORDÁTHNÉ NAGY AMÁLIA

a m. kir. tengerészeti Akadémia hat éven át volt élmezője.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Első fiumei magyar úri és női borbély és fodrász terme az Adria palotában.

▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲
különbejárati női
fodrászteremmel

végez hajmosást, andóirozást mindennemű divatos fesülést és hajmunkát, maniküre és pediküre munkát az üzletben és házhöz járva jutányos áron.

Egy hajmosás 2 kor.

▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼

Virágkedvelő urak és hölgyek figyelmébe ajánlja új virágkereskedését

Kovács Teréz

FIUME, Corsia Deak 30 sz. (Ossoinack-ház) a kapubejáratában.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RESZVENYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4 1/2 % netto kamatot

térít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Házvezetőnői állást keres

15 évi bizonyítvánnyal rendelkező gazdasszony, a ki több úri házban volt már alkalmazva és kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik. Cim a kiadóhivatalban.

HASZNÁLT BUTORT

és minden más dolgot veszek. Levélbeli vagy személyes meghívásra házhoz megyek. Kloor Via Andrassy 21.

Grand 6 Prix

Dr. Angyán, Dr. Elischer, Dr. Herzel, Dr. Ketty
Dr. Korányi, Dr. Laufenauer, Dr. Liebmann, budapesti egyetemi tanárok, Dr. Glax tanár, Dr. Ebel, Dr. Gorsky, Dr. Kostecky, Dr. Szemere, Dr. Szigeti abbaziai, Dr. Ebers, Dr. Colletti, cirkvenicai, Dr. Giordano, Dr. Velo velencei és sok más jeles orvosi kapacitás a

SZENT ISTVÁN védjeggyü

Dupla

malátasört

a kőbányai Polgári serfőző r. t. gyártmányát ajánlják, melynek kiváló gyógy- és üdítő hatása fölülmulhatatlan.

Árusítják Fiumében:

Agonia Francesco via Ciotta, Angelini Giuseppe Fiumara, Bach Milan via Giuseppe, Cartesio Nicolò via Governo, Gambinus Buffet via Lido, Grünfeld Buffet Corsia Deak, Moravec Carlo Corso, Pasticceria Salomon Corso, Schittar Giovanni Piazza Zichy, Stochel Giovanni via Alessandrina, Tones Valentino Corso, Unione Comestibili e Coloniali via del Pino, Máv. fogyasztási szövetkezet Funtó Franco.

Vigyázat a védjegyre!

Utánzásoktól óvakojunk!

1200 darab
uri női és gyermek
TÉLI TRIKÓT
tekintettel a téli szezon, előre-
haladására bámulatos olcsón
ad el a
NEW-YORK
áruház
FIUME, Via Andrassy I. sz.

Magyar cég. **Wellmann Testvérek** Nagy választék
FIUME, Via del Pozzo 2. Telefon sz. 19.

vas-, szerszám-, konyhaberendezési és háztartási
cikkek dúsán felszerelt raktára olcsó áron.

Takaréktűzhelyek! Kályhaellenzők! Széntartók! Mérlegek!

Krupp-féle Hazai gyártmányu losonci
Berndorfi nickeledények. Excelsior zománcedények.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jéggár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör.
A sör hetenként 25 majolika palackot tar-
talmazó eredeti ládában érkezik frissen a
gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állan-
dóan raktáron van kiviteli és márciusi sör,
1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 fél literes
palackot tartalmazó eredeti ládában

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is
kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fü-
szer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

ROYAL SZÁLLÓ FIUME

Via Andrassy, — Telefon 121. sz.

Központi fekvésű, elsőrangú új családi szálloda
a villamos vasut mentén. Villamos világítás,
lift, fürdőszobák stb. stb.

Table D'Hôte külön asztalokon.

HEIM F. 20 éven át a fiumei Deák-szálló tulajdonosa.

VELENCE HOTEL MODERNE MANIN

TULAJDONOS ZACCHEO A. és TÁRSA.

A Márkustér közvetlen közelében minden kénye-
lemmel berendezett szobákkal, lifttel, fürdővel és remek
étteremmel.

A Kőbányai Polgári Serfözde kiváló minőségű
söreinek kimérése.

A Velencét látogató magyar közönség kedvenc
találkozó helye.

Déli és esti hangversenyek.

Prodam és Társa Fiume

◀ Mérnöki iroda és iparvállalatok berendezése ▶

Via Adamich 1. sz. Via Adamich 1. sz.

Villamos világítási, villámhárító, telefon és villamos-csengő berendezések.
Villamos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.

Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.

Különlegesség: „Wolfram” villanykörték 70% árammegtakarítással.

VELENCE CAVALLETTO

SZÁLLODA és ÉTTERMEK

a Márkustér közvetlen közelében
teljesen újjáalakítva.

Szobák 2 1/2 lirától, teljes
penzió 9 lirától feljebb.

Ritűnő konyha, tiszta italok.

Vársaskoeci és megbízott az állomásnál.

VILLANYVILÁGÍTÁS!

GŐZFÜTÉS! — FÜRDŐK!

Tulajdonosok:

Serantoni és Fratelli Scattola.

ROSENBERGER B.

nagy butorraktára

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Telefon sz. 504.

Női kalapok

Legújabb divatu modellek és
formák.

Átalakítások a legizlésebb
kivitelben eszközöltekn.

Jutányos árak!

WEISZ FANNY

Via Andrassy 13. FIUME Via Andrassy 13.

Fiumei első magyar fodrász Csizmás Demeter

Fiume Via Adamich 2. sz.

— az Europa szálló közelében. —

Mindenféle használt
butort veszek
a legjobb árban.

Deutsch M.
Via Governo 4.

Cinematograf „EDISON”

Mozgófénykép-terem

VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legtökéletesebb ve-
títési szerkezettel.

Villamosan szellőztetett s kénye-
mes ülésekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/5-től
kezdve.

Állandó betétjegyek is válthatók
a pénztárnál.

A „De la Ville”

kávéházban

ma és minden este
BARCA JENŐ

jeles kaposvári cigány zenekara,

hangversenyez.

Schenk Lajos

férfiszabó üzlete.

FIUME, Corso 7. sz. II. em.

Készít a legfinomabb angol és fran-
ria szövetekből a a legkényesebb igé-
nyeknek megfelelő divatos öltönyöket és
felső kabátokat mérsékelt áron.

Nagy raktár hel- és külföldi szövetekben.

Dr. PACHANY A.

FÖGÖRVOS FIUMÉBAN

működik minden hétfőn, szerdán és esütőtökön d. u. 3—5

„VILLA FELICE” ABBAZIÁBAN.

Szombaton d. u. szegényeknek ingyen rendelés
Fiumében.

Cimirók kerestetnek

azonnali felvételre. Cim a kiadóhivatalban.

Használt és új
zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt
zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés
azonnali és exakt elkészítésére. Kapható
minden gyógyszerészeti különlegesség,
gyógyszappanok, az összes ásványvizetek,
toalettek és szépitőszerek, - b. stb.